

CAP A LA INTERNACIONAL HUMANA

L'actual sistema mundial cruix, i molts així ho reconeixen. Fins en les altes esferes dels organismes que comanden el sistema, sorgeixen cada dia veus noves que se sumen a l'exèrcit dels convençuts que l'actual (des)ordre no té sortida sinó amb un canvi estructural. Ja són poques les veus que s'atreveixen a repetir la cantarella de dècades passades: «estem en el millor dels mons possibles», o «no hi ha alternativa»...

Decididament, la «altermundialitat» va vèncer sobre la ideologia de la «inevitabilitat». Aquell tímid crit, que va començar entorn del Fòrum Social Mundial, «un altre món és possible» ha donat efectivament la volta al món, i s'ha fet clamor, veu comuna, unificada, internacional. Sí, és l'altermundialitat: afirmem que no estem en el millor dels mons possibles, que no és inevitable aquesta actual situació del món, i que «un altre món és possible».

Ara bé, l'altre món possible no caurà del cel, ni apareixerà un dia qualsevol. Com vindrà? Qui el construirà? Què farà que vagi sorgint?

La primera cosa que caldrà fer per construir el món nou serà «somiari-lo». El nou només vindrà si hi ha molts i moltes que el somien utòpicament, que s'esforcen per configurar-lo com a somni i projecte, com a esperança. Perquè vingui el món nou, cal posar a treballar la imaginació, la fantasia, l'esperança, la utopia. Somiar l'altre món possible és un primer pas per provocar-lo, per fer-lo néixer. Com serà aquest altre món possible? Com hauria de ser?

L'Agenda Llatinoamericana'2004 vol ser això: un somni col·lectiu, moltes veus, en fantasia comunitària, somiant els diversos aspectes, elements, dimensions de l'altre món que és possible i que volem que sigui real. Aquesta vegada, l'Agenda no és, no vol ser «protesta», sinó «proposta». Heus aquí l'altre món possible que volem, el món futur que somiem, el món real-ideal en què desitgem viure.

Ara no es tracta només de propostes menors, locals, parcials, disperses, conjunturals, encara que necessàries i articulades sistemàticament. En conjunt es tracta de «la proposta». La proposta d'un altre món, un projecte per a l'altre món... Es tracta, doncs, de "tocar" el cor del sistema, les grans institucions, els poders que condicionen o possibiliten. En tot cas, el crit més comú és "volem una altra cosa", l'alternativitat.

Això ho demana i ho possibilita la mundialitat que estem vivint, per la comunicació i el coneixement que tots podem tenir sobre el que passa i el que no passa. I perquè sentim que tots som afectats pels mateixos poders, els mateixos perills i els mateixos somnis quan somiem humanament... Estem sota el mateix sistema. Cada cop més, en un sentit cert, percebem que estem en «un sol món», un mateix món, i que som entre tots i totes una mateixa Humanitat. Estem en un moment privilegiat per fer-nos càrrec del món i participar. Els «altres» ja estaven en aquesta situació, ja havien pres el món pel seu compte i a més a més no tenien davant a ningú que els contestés mundialment.

Tot això és "agenda", tasca a ser feta, quefer: cal somiar aquest altre món possible, crear-lo i anar-lo construint... És «agenda» llatinoamericana i mundial. Agenda-tasca cada cop més mundialitzada, més en xarxa, més en coordinació amb comunitats de prop i de lluny, de la meua regió i d'altres continents. La xarxa tot just acaba de començar. El 15 de febrer de 2003 ha estat el dia de la primera manifestació mundial. Una nova època ha nascut, una nova militància està començant: mundialitzada, organitzada internacionalment i intercontinentalment. És urgent crear una mena d'Internacional de la societat civil democràtica mundial...

Sabem que és utopia, i que per això mateix esdevindrà, serà, ve, ens està empenyent i atraient. Tots els cors

sans la volen, i d'altra banda volem anar-nos compromentent entre tots i totes a fer de la utopia una creixent realitat. No és una sorpresa que sorgirà un dia, com una flor sense sòl de lluita, ni un miracle que caurà del cel sense els esforços de la terra. «Totes les mans, totes, totes les veus, totes». Com es parlava de la internacional obrera i per ella es lluitava, ara caldrà parlar cada cop més de la Internacional Humana, i lluitar per ella.

Això és també el que demanen totes les religions quan responen a la seva vocació de portadores de sentit i indicadores d'horitzons últims. Ho demanen a més a més des de dins, des del fons d'on surten el bé o el mal, el brollador del canvi, no sols un canvi d'època sinó també i sobretot un canvi personal.

Simultàniament a l'avenç que ha fet la Humanitat en afirmar a l'uníson que «un altre món és possible» i en portar aquesta afirmació d'alternativitat a una convicció ja «pacíficament posseïda», la invasió d'EUA contra Iraq ens ha endarrerit en el pla internacional com no haguéssim pogut imaginar. Molts ja coneixíem la perillositat de la potència i prepotència de l'única superpotència mundial actualment existent, però no pensàvem que fos possible que es perdés així la circumspecció i la sensatesa i s'adoptés una actitud despectiva de trencament amb el dret internacional que portés a la llei de la selva, vanament camuflada de lluita contra el terrorisme i de defensa de la seguretat. La legalitat internacional ha saltat pels aires feta miquetes i l'organització de les nacions ha estat desmoralitzada fins a la humiliació.

És una lluita sistèmica: contestem un sistema i en volem un altre. Contestem un sistema que és capitalisme neoliberal globalitzant, que parlant clar diríem imperialista. Un imperi que avui està fonamentalment a les mans d'una nació. En positiu, dient altres paraules veritables, voldríem, volem, un socialisme democràtic, una democràcia socialitzada, socialitzadora. Només socialitzant béns majors -la terra, la salut, l'educació, la comunicació, la igualtat d'oportunitats, de drets i de responsabilitats- podrà haver-hi justícia i pau. Aquest «altre món» només podrà existir en el clima d'una certa igualtat fraterna que comparteixi el sol i el pa, l'aire i la tècnica, la vida. És una lluita simultàniament espiritual, política, econòmica, cultural, religiosa... És cada ésser humà, o la Humanitat sencera, volent humanitzar-se. Volem un món on capiguem tots i totes i on capiguem segons la talla de la dignitat humana.

Una altra manera de ser humana és possible. Per a la qual, en el vell llenguatge religiós, ens urgeix constantment la indeclinable «conversió», el radical canvi personal, la «metànoia» de l'Evangeli. Per a l'altre món possible, una altra persona ha de ser possible...

Avisant a temps. El terrorisme té molta més força del que sembla. Serà l'elefant i les formigues, però aquestes poden matar l'elefant. O ens salvem tots o no se salva ningú: aquest és el desafiament. En el seu afany de controlar el terrorisme, el sistema fa el que pot perquè oblidem el seu propi terrorisme, terrorisme estructural, sistèmic, macroterrorisme (que en els fons és la vella i sempre nova "violència estructural").

Tota desigualtat major, tota exclusió social és una temptació de terrorisme. Si vols la pau, no preparis la guerra, ni facis la «guerra preventiva», ni tan sols la «guerra contra el terrorisme», sinó «elimina el terrorisme original»: la fam, la misèria, l'exclusió, la marginació, l'imperialisme... Qualsevol altra sortida no ho és; és més aviat un cercle viciós o una espiral de violència terrorista.

Aquesta agenda no és un número monogràfic, sinó globalitzador, estructural, que va a la totalitat. A l'«altre món possible», al sistema alternatiu, a l'altermundialitat. I perquè no es quedi en només utopia, per anar forjant avui el matí que somiem, ara ja i en qualsevol lloc cal baixar a la praxi de la glocalització: viure cadascú, cadascuna, les pròpies pràctiques quotidianes amb aquesta visió, global i local al mateix temps, en aquesta passió, i des de cada rem (local) empènyer el món (global).

